

3.7 Tulevaisuuslinja

Opintojaksot

Tulevaisuuslinjan opiskelija suorittaa vähintään 8 opintopisteen kokonaisuuden, joka muodostuu neljästä linjan yhteisestä opintojaksosta. Opiskelija voi täydentää linjan opintokokonaisuuttaan valitsemillaan vapaavalintaisilla opintojaksoilla, jotka tukevat linjan tavoitteita ja tulevaisuusajattelun kehittymistä. Vapaavalintaisten opintojaksojen listaa voidaan päivittää tai täydentää lukuvuosisuunnitelmassa. Opintojaksojen tarkemmat kuvaukset on kirjattu oppiaineiden yhteyteen.

Aiempi teksti:

Opintojaksot

Tulevaisuuslinjan opiskelija suorittaa vähintään 20 opintopisteen kokonaisuuden, joka muodostuu neljästä linjan yhteisestä ja vähintään kuudesta vapaasti valittavasta opintojaksosta. Vapaavalintaisten opintojaksojen listaa voidaan päivittää tai täydentää lukuvuosisuunnitelmassa. Opintojaksojen tarkemmat kuvaukset on kirjattu oppiaineiden yhteyteen.

5.2.1 Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät

Keskeytynyt opintojakso

Arviointimerkintää K käytetään tilanteessa, jossa opiskelija on aloittanut opintojakson suorittamisen, mutta suoritus on sittemmin opetusperiodin aikana pysyvästi keskeytynyt eikä siten kartuta opintopisteitä.

7.1.1 Suomen kieli ja kirjallisuus

Kirjallisuusportfolio, 2 op (ÄI16)

Opintojakson vapaa kuvaus

Kirjallisuusportfolio -opintojakso suoritetaan itsenäisesti, ja sen tavoitteena on herättää kiinnostusta kaunokirjallisuutta kohtaan sekä tukea opiskelijan kykyä omakohtaiseen ja eläytyvään lukemiseen. Se myös tukee ja syventää oppiaineen muita sisältöjä sekä parantaa menestystä lukutaidon ja kirjoitustaidon ylioppilaskokeessa. Opiskelija lukee opintojakson aikana monipuolisesti sekä perinteisiä klassikoita että nykykirjallisuutta sekä prosessoi lukukokemustaan kirjoittamalla.

Aiempi teksti:

Matka kirjallisuuden maailmaan, 2 op (ÄI16)

Opintojakson vapaa kuvaus

Matka kirjallisuuden maailmaan –opintojakso suoritetaan itsenäisesti, ja sen tavoitteena on herättää kiinnostusta kaunokirjallisuutta kohtaan sekä tukea opiskelijan kykyä omakohtaiseen ja eläytyvään lukemiseen. Se myös tukee ja syventää oppiaineen muita sisältöjä sekä parantaa menestystä lukutaidon ja kirjoitustaidon ylioppilaskokeessa. Opiskelija lukee opintojakson aikana monipuolisesti sekä perinteisiä klassikoita että nykykirjallisuutta sekä prosessoi lukukokemustaan kirjoittamalla.

Äidinkielen ja kirjallisuuden perusteet haltuun, 2 op (ÄI17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Vahvistaa äidinkielen ja kirjallisuuden perustaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- keskeisten tekstilajien piirteet
- tekstikokonaisuuden rakentaminen
- kielenhuollon perusteet
- kieliopin perusteet
- lukutaidon ja kirjoitustaidon vastaustekniikkaa
- luetun ymmärtämisen harjoittelua ja luetun analysointia
- aineistojen käyttäminen oman kirjoittamisen tukena

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineen opiskelutaidot vahvistuvat. Lähteiden käyttämisen taidot kehittyvät.

Hyvinvointiosaaminen

- Oma ääni vahvistuu.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Suoritukseen vaaditaan aktiivinen osallistuminen oppitunneilla ja määrättyjen tehtävien tekeminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Vahvistetaan oppiaineen perustaitoja.

7.1.2 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Sanataiteen työpaja, 2 op (S212)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tukea kirjoitustaidon kehittymistä ja ilmaisuvarojen monipuolistumista
- kehittää ajattelua, mielikuvitusta ja eläytymiskykyä
- antaa tilaa luovuudelle ja kannustaa siihen
- kehittää itseilmaisua ja kielen arvostusta
- oppia havaitsemaan kielen monenlaiset mahdollisuudet ja päästä harjoittelemaan niitä
- tutustua kaunokirjallisen tekstin keinoihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- erilaisten harjoitusten avulla löytää oma kirjoittajan ääni
- innostaa ja herätellä opiskelijan luovuutta ja kykyä kirjoittaa erilaisia tekstejä ja tyylejä
- pyrkiä kirjoitusharjoituksilla ja keskusteluilla etsimään ideoita ja sanottavaa omiin teksteihin
- kokeilla erilaisia tekstilajeja ja -tyylejä ja etsiä itselle sopivia kirjoittamisen tapoja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opintojaksolla korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen erilaisten kirjoitustehtävien ja luovuutta kehittävien virittelyharjoitusten avulla.

Hyvinvointiosaaminen

- Hyvinvointiosaaminen tulee esille, kun opiskelija kehittää omaa ajatteluaan ja eläytymiskykyään.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suorittaminen vaatii aktiivista osallistumista ja läsnäoloa opetuskertoilla. Opiskelijat saavat teksteistään palautetta niin opettajalta kuin muilta opiskelijoilta. Keskeinen palautemuoto on toisilta opiskelijoilta saatava vertaispalaute. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Sanataiteen opintojakson tavoitteena on kannustaa ja rohkaista opiskelijaa kirjoittamaan ja etsimään omaa persoonallista kirjoitustyyliä. Opintojakso tukee opiskelijan kirjoittamista ja omien kykyjen ja taitojen arvostamista. Opintojakson aikana saadaan ja annetaan palautetta ja tekstejä muokataan saadun palautteen ohjaamana. Keskeinen palautemuoto on toisilta opiskelijoilta saatava vertaispalaute. Sanataiteen työpajassa tulee tutuksi kirjoittamisen prosessi ideoinnista tekstin viimeistelyyn. Työpajassa toteutetaan oma portfolio tai muu yhdessä sovittava tuotos.

Työelämän viestintä, 2 op (S213)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- oppia työelämässä tärkeitä viestintätaitoja, kuten neuvottelu- ja kokoustaitoja sekä asiakaspalvelutaitoja, ja rohkaistua esitystilanteissa
- oppia tunnistamaan erilaisia viestintätyylejä ja neuvottelutekniikoita
- tunnistaa oman osaamisensa ja pystyä markkinoimaan itseään työnhakutilanteissa
- tuntee työelämän tekstilajeja, kuten raportin, kokousasiakirjat, sähköpostin ja työnhakuasiakirjat
- tutustua erilaisiin työkuultuureihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- perehtyminen työelämään, työhaastattelutilanteessa toimimiseen ja työssä tarvittaviin viestintäkeinoihin kasvokkaisessa viestinnässä sekä verkossa
- tutustuminen työnhakuun, ansioluettelon päivittäminen sekä työhakemus
- tutustuminen erilaisiin työkuultuureihin ja työelämän viestintään esimerkiksi luovien tehtävien ja vierailujen avulla
- perehtyminen työelämän kirjoitettuihin tekstilajeihin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Opintojaksolla korostuu hyvinvointiosaaminen, kun opiskelija tutustuu erilaisiin viestintätekniikoihin ja syventää näkemystään itsestään erilaisissa viestintätilanteissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Yhteiskunnallinen osaaminen korostuu, kun opiskelija perehtyy erilaisiin työnhakuun liittyviin tekstilajeihin ja vierailee autenttisissa työympäristöissä.

Vuorovaikutusosaaminen

- Opintojaksolla korostuu vuorovaikutusosaaminen, kun opiskelija tutustuu syventää näkemystään itsestään erilaisissa viestintätilanteissa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on jatkuvaa ja monipuolista sekä edellyttää aktiivista osallistumista tunneille. Opintojaksolla toteutetaan sekä itse- että vertaisarviointia. Opintojakso arvioidaan suorituserkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso kuuluu tulevaisuuslinjan vapaavalintaisiin opintoihin. Opintojaksossa opitaan työelämässä tärkeitä viestintätaitoja, opitaan tunnistamaan erilaisia viestintätyylejä ja neuvottelutekniikoita sekä tutustutaan erilaisiin työkuultuureihin. Opintojaksolla harjoitellaan itsensä markkinoimista työnhakutilanteissa, kasvokkaisessa viestinnässä sekä verkossa. Lisäksi tehdään

vierailuja erilaisiin kohteisiin. Opintojakso soveltuu tulevaisuuslinjalle, koska tulevaisuuden työhaussa korostuvat entisestään verkostoituminen, oma aktiivisuus sekä erilaiset verkkosovellukset, joissa tuodaan omaa osaamista esille. Kaikkiin näihin tulevaisuuden tarpeisiin opintojakso pyrkii vastaamaan.

Tekstinhuollon työpaja, 2 op (S214)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- osata tuottaa tarkoituksenmukaisia, ymmärrettäviä ja rakenteeltaan johdonmukaisia tekstejä ja muokata tekstiään saamansa palautteen perusteella
- hallita yleiskielen keskeiset normit
- osata käyttää yleiskieltä monipuolisesti ja kontekstiin sopivasti
- syventää käsitystään tekstin- ja kielenhuollosta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin rakentaminen ja kirjoittamisprosessi
- kokonaisvaltainen kielen selkeyden, sujuvuuden ja tyylin yhtenäisyyden harjoittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Monitieteinen ja luova osaaminen korostuu asiatekstien kirjoittamista harjoitellessa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Vuorovaikutusosaamista kehitetään kirjoittamalla ja keskustelemalla teksteistä yhdessä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Yhteiskunnalliseen osaamiseen kuuluu yleiskielen hallinta, jota tarvitaan kirjallisessa viestinnässä kuten erilaisten asiakirjojen tuottamisessa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suorittaminen vaatii aktiivista osallistumista opetukseen. Opiskelija saa palautetta työskentelystään ja oppimistehtävistään. Hyödynnetään myös vertais- ja itsearviointia. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla kerrataan tekstin tuottamisen perustaitoja sekä hyvän ja sujuvan tekstin rakentamista. Opintojaksolla hyödynnetään myös opiskelijoiden muilla opintojaksoilla kirjoittamia

tekstejä, joiden rakennetta, sisältöä ja kieltä hiotaan vastaamaan asiatekstien vaatimuksia. Opintojaksolla on mahdollisuus keskittyä niihin tekstinhuollon osa-alueisiin, joiden vahvistamisessa opiskelijoilla on erityistä tarvetta.

Media ja nykypäivä, 2 op (S215)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tutustua eri medioiden kuten sanomalehtien, verkkolehtien, radio- ja televisiotyön sekä sosiaalisen median ilmaisukeinoihin, toimintatapoihin ja eettisiin pelisääntöihin
- harjoitella lehtikirjoittamista, tutustua eri juttutyyppeihin, toimitustyöhön ja journalistisen kirjoittamisen lähtökohtiin
- analysoida ajankohtaisia lehtijuttuja ja multimodaalisia juttukokonaisuuksia ja harjoitella erilaisten juttujen taustoittamista, haastattelun rakentamista ja jutun tuottamista

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- eri mediat ja niiden erityispiirteet ja toimintatavat
- journalistiset juttutyypit, myös somessa
- toimitustyö: mediajutun ideointi, näkökulman rajaaminen, haastattelemine, tuottaminen, editointi, mediaetiikka

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Monitieteinen ja luova osaaminen korostuu mediatekstien tuottamisessa ja analysoimisessa.

Vuorovaikutusosaaminen

- Vuorovaikutusosaamista kehitetään tuottamalla tekstejä yhdessä ja keskustelemalla kurssin aiheista ryhmässä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Yhteiskunnallinen osaaminen kehittyy tutustumalla median yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen ja merkitykseen tiedonvälittäjänä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suorittaminen vaatii aktiivista osallistumista opetukseen. Opiskelija saa palautetta työskentelystään ja oppimistehtävistään. Hyödynnetään myös vertais- ja itsearviointia. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso kuuluu tulevaisuuslinjan vapaavalintaisiin opintoihin. Opintojaksossa tutustutaan perinteisten medioiden sekä sosiaalisen median ilmaisukeinoihin, toimintatapoihin ja eettisiin pelisääntöihin. Opintojaksossa analysoidaan ajankohtaisia lehtijuttuja ja multimodaalisia juttukokonaisuuksia ja harjoitellaan erilaisten juttujen rakentamista ja tuottamista sekä vierailaan yhdessä tai useammassa toimituksessa. Lisäksi järjestetään toimittajavierailuja mahdollisuuksien mukaan. Opintojakso soveltuu tulevaisuuslinjalle, koska medialla on tärkeä rooli myös tulevaisuudessa, ja erityisesti sosiaalisen median kanavat muuttuvat jatkuvasti. Erityisesti sosiaalisen median luotettavuus ja eettiset kysymykset ovat asioita, joihin kannattaa erityisesti nuorten perehtyä tulevaisuudessa entistä enemmän.

Kirjallisuusportfolio, 2 op (S216)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kannustaa lukemaan monipuolisesti ja pitkäjänteisesti eri aikakausiin ja tyylilajeihin kuuluvaa kirjallisuutta
- herättää kiinnostusta kaunokirjallisuuteen ja sen eri muotoihin
- syventää kokemusta sekä eläytyvästä että analyttisestä lukemisesta sekä eri aikakausien kirjallisuusgenreistä
- syventää opiskelijan taitoa analysoida lukemaansa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- luetaan sekä perinteisiä klassikoita että nykykirjallisuutta
- kirjoitetaan sekä analysoiden että eläytyen
- edellytetään kykyä asettaa itselleen tavoitteita ja edetä suunnitelman mukaan itsenäisesti
- suoritetaan itsenäisesti opettajan ohjauksessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opintojaksolla tutustutaan monipuolisesti erilaisiin maailmankirjallisuuden klassikoihin, joihin syventyminen kehittää luovaa ja monitieteistä osaamista.

Hyvinvointiosaaminen

- Tutustumalla eri aikakausien ihmiskohtaloihin opiskelija kehittää itsetuntemustaan ja empatiakykyään, mikä lisää monella tavalla hyvinvointiosaamista.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suorittaminen edellyttää kykyä itsenäiseen ja pitkäjänteiseen lukemiseen ja kirjoittamiseen. Opintojaksosta saa erillisen todistuksen. Opintojakso arvioidaan suorituserkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kirjallisuusportfolio -opintojakso suoritetaan itsenäisesti, ja sen tavoitteena on herättää kiinnostusta kaunokirjallisuutta kohtaan sekä tukea opiskelijan kykyä omakohtaiseen ja eläytyvään lukemiseen. Se myös tukee ja syventää oppiaineen muita sisältöjä sekä parantaa menestystä lukutaidon ja kirjoitustaidon ylioppilaskokeessa. Opiskelija lukee opintojakson aikana monipuolisesti sekä perinteisiä klassikoita että nykykirjallisuutta sekä prosessoi lukukokemustaan kirjoittamalla.

7.7. Historia (HI)

Historian opintomatka, 2 op (HI9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syventää tietoaan historiassa laajemmissa konteksteissa
- lisätä historiatietoisuutta
- ymmärtää kulttuuriperinnön arvoja ja merkityksiä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Keskeisenä sisältönä on perehtyä eri maiden historiaan laaja-alaisesti monien teemojen ja aikakausien näkökulmasta tarkastellen samalla esimerkiksi poliittisen historian ja kulttuurihistorian yhteisvaikutuksia. Ympäristölliset asiat ovat myös keskeisiä, sillä valtioiden tai alueiden omat resurssit ja maantieteelliset sijainnit vaikuttavat niiden historiaan. Opintojakson sisällöt vaihtelevat sen mukaan, mihin päin opintomatka suuntautuu.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan valtion tai valtioiden yhteiskunnallista kehitystä ja korostetaan sen tuoman ymmärryksen tärkeyttä yhteiskunnallisen osaamisen ja aktiivisen kansalaisuuden osalta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla lisätään tietoisuutta ihmisen ja luonnon välisistä riippuvuussuhteista tarkastelemalla eri yhteisöjen vuorovaikutusta oman erityisen ympäristönsä kanssa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla syvennyttään eri valtioiden kulttuurilliseen kehitykseen lisäten kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä yksilöllisellä, kansallisella ja globaalilla tasolla. Opintomatka tukee kansainvälisyysvalmiuksien kehittämistä.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan sen aikana suoritettujen kirjallisten ja suullisten tehtävien pohjalta. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tarkastellaan tietyn valtion tai alueen historiallista taustaa ja kehitystä laajasti huomioiden niin poliittiset, taloudelliset, kulttuurilliset kuin ympäristölliset tekijät. Tarkoituksena on yhdistää historian pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen antamaa tietoa yhdeksi suuremmaksi kokonaisuudeksi tietyn alueen historian näkökulmasta. Tämän takia opintojaksolle osallistumisen edellytyksenä on aikaisempien historian opintojaksojen suorittaminen. Kokonaisuuden hahmottaminen perustuu opintojaksolla järjestettävään opintomatkkaan, jonka aikana opiskelija pääsee itse aktiivisesti tutustumaan paikalliseen historiaan ja laajentamaan kokemuksellisesti historiatietoisuuttaan.

Aiempi teksti:

Antiikin historia, 2 op (HI9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- *syventää tietoaan länsimaisen kulttuurin perusteista*

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- *Keskeiset sisällöt vaihtelevat sen mukaan, keskitytäänkö kurssilla Kreikan vai Rooman historiaan.*
- *Kreikkaa koskevia sisältöjä ovat mm.: kreikkalainen mytologia ja uskonto, demokratian synty*
- *Roomaa koskevia sisältöjä ovat mm.: valtakunnan laajeneminen, siirtymä tasavallan ajasta keisariaikaan, insinööritaito*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tarkastellaan länsimaisen yhteiskunnan kannalta keskeisten instituutioiden, kuten demokratian ja oikeuslaitoksen kehitystä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla syvennyttään länsimaisen kulttuurin juurien tarkasteluun.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan sen aikana tehtyjen kirjallisten ja suullisten tehtävien pohjalta. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tarkastellaan antiikin ajan Kreikan ja Rooman historiaa esimerkiksi poliittisten järjestelmien, arkielämän ja mytologioiden sekä antiikin jälkivaikutuksen näkökulmista. Opintojakso voi liittyä Kreikkaan tai Roomaan suuntautuvaan opintomatkaan.

7.12. Liikunta (LI)

Liikunnallinen aktiivisuus arjessa, 2 op (LI6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

Opiskelija

- kehittää omaa hyvinvointiosaamistaan
- kehittää arjessa vaadittavia fyysisiä ominaisuuksiaan ja osaa tehdä liikuntaan liittyviä perusteltuja valintoja omassa arjessaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- liikuntaan, hyvinvointiin sekä arjen valintoihin liittyvät sisällöt.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnin edellytyksenä on molempien osasuoritusten tekeminen. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on osa liikuntapainotuksen tarjontaa.

Opintojakson kuvaus: Opintojakso koostuu kahdesta erillisestä osasta. Ensimmäisessä opiskelija ottaa vastuuta omasta fyysisestä aktiivisuudestaan sekä toiminta- ja opiskelukyvystään. Tässä hyödynnetään oppimispäiväkirjaa ja siihen liitettyjä liikuntaan ja hyvinvointiin liittyviä tehtävänantoja. Jälkimmäisessä osassa opiskelija suorittaa toiminnallisen liikunnan peruskurssin,

joka keskittyy pienryhmätoiminnan avulla opettamaan ja esittelemään erilaisia tapoja huolehtia arjen sujuvuuden kannalta merkityksellisistä fyysisen kunnon eri osa-alueista.

Opintojakso suositellaan valittavaksi 2. tai 3. opiskeluvuonna. Opintojaksoon voi sisältyä kustannuksia, jotka opiskelija maksaa itse.

Aiempi teksti:

Sukellus, 2 op (LI6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- oppii sukellukseen liittyvän teorian
- oppii liikkumaan turvallisesti vedessä sukelluslaitteiden avulla
- oppii toimimaan itselleen uudessa liikunta- ja oppimisympäristössä
- suorittaa kansainvälisen laitesukelluspätevyyden

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- sukellusteoria
- allasharjoitteet
- avovesiharjoitteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu kaikkien kurssin sisältöalueiden hyväksytyyn suorittamiseen. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

7.13.2 Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA)

Derivaatta, 3 op (MAA6)

Opintojakson moduulit

- Derivaatta, 3 op (MAA6), Pakollinen

Tavoitteet

Derivaatta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla
- omaksuu havainnollisen käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta
- ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena
- kykenee määrittämään yksinkertaisten funktioiden derivaatat
- osaa derivoida yhdistettyjä funktioita
- hallitsee funktioiden kulun tutkimisen derivaatan avulla ja osaa määrittää niiden ääriarvot suljetulla välillä
- osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Derivaatta

- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktion derivaatat
- sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmfunktioiden derivaatat
- funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- yhdistetty funktio ja sen derivointi
- funktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opetuksessa rohkaistetaan opiskelijaa tarkastelemaan matemaattisia ongelmia uudella tavalla, yhdistelemään asioita ja soveltamaan derivaattaa erilaisissa sovellustehtävissä. Raja-arvoa, jatkuvuutta ja derivaattaa tutkiessaan opiskelija tutustuu erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin digiajassa, ja matematiikan kannalta olennaisten monilukutaidon osa-alueiden (sanallinen, numeerinen, symbolinen, kuvallinen) hallintaa syvennetään tavoitteellisesti. Samalla opiskelija oppii arvioimaan matemaattisesti esitetyn tiedon luotettavuutta ja sovellusaloja.

Talousmatematiikka, 1 op (MAA9)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikka, 1 op (MAA9), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan
- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa

- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikka

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opinnot ohjaavat opiskelijaa kehittävään ja uudistuvaan otteeseen suhteessa omaan uraan ja taloudenhoitoon sekä yrittäjämäiseen asenteeseen. Opetus tukee opiskelijan yritteliäisyyttä ja yrittäjämäistä toimintaa sekä opettaa työn loppuunsaattamisen merkityksen.

Aiempi teksti:

Derivaatta ja talousmatematiikka, 4 op (MAA6 MAA9)

Opintojakson moduulit

- *Derivaatta, 3 op (MAA6), Pakollinen*
- *Talousmatematiikka, 1 op (MAA9), Pakollinen*

Tavoitteet

Derivaatta Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu ilmiöiden matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla*
- *omaksuu havainnollisen käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta*
- *ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena*
- *kykenee määrittämään yksinkertaisten funktioiden derivaatat*
- *osaa derivoida yhdistettyjä funktioita*
- *hallitsee funktioiden kulun tutkimisen derivaatan avulla ja osaa määrittää niiden ääriarvot suljetulla välillä*
- *osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.*

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan
- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa
- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Derivaatta

- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktion derivaatat
- sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden derivaatat
- funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- yhdistetty funktio ja sen derivointi
- funktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen

Talousmatematiikka

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

• Opetuksessa rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan matemaattisia ongelmia uudella tavalla, yhdistelemään asioita ja soveltamaan derivaattaa erilaisissa sovellustehtävissä (mm. talouteen ja yrittäjyyteen liittyvät laskut). Raja-arvoa, jatkuvuutta ja derivaattaa tutkiessaan opiskelija tutustuu erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin digiajassa, ja matematiikan kannalta olennaisten monilukutaidon osa-alueiden (sanallinen, numeerinen, symbolinen, kuvallinen) hallintaa syvennetään tavoitteellisesti. Samalla opiskelija oppii arvioimaan matemaattisesti esitetyn tiedon luotettavuutta ja sovellusaloja.

Yhteiskunnallinen osaaminen

• Opinnot ohjaavat opiskelijaa kehittävään ja uudistuvaan otteeseen suhteessa omaan uraan ja taloudenhoitoon sekä yrittäjämäiseen asenteeseen. Opetus tukee opiskelijan yritteliäisyyttä ja yrittäjämäistä toimintaa sekä opettaa työn loppuunsaattamisen merkityksen.

7.14 Musiikki (MU)

Aiempi teksti:

Steelband, 2 op (MU8)

Opintojakso poistetaan.

Pianon yhteissoittokurssi, 2 op (MU9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opitaan soittamaan pianon perussoinnut ja sointukäännösten alkeet
- opitaan säestämään pianolla populaarimusiikin eri musiikkityylejä
- opitaan perusteet, kuinka pianolla voidaan soittaa melodiaa ja sointuja yhtäaikaaisesti

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- populaarimusiikin eri tyylien rytmillinen ymmärtäminen
- soinnut ja sointukäännösten alkeet
- eri komppaustyyliä
- musiikinteorian alkeet
- improvisoinnin alkeet
- ryhmässä musisoiminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Opintojakson aikana opiskelija oppii käyttämään musisoimista kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin osa-alueena.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opintojakson aikana opiskelija kokeilee rohkeasti uusia musiikillisia ideoita yksin ja yhdessä muiden kanssa.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritukseen vaaditaan aktiivinen osallistuminen tunneille. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssilla opitaan pianon vapaasäestyksen alkeet ja populaarimusiikin erilaiset komppaustyyliä. Opetus järjestetään ryhmäopetuksena.

Aiempi teksti:

Yhtyelaulu, 1 op (MU9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- laulamista kiinnostuneet voivat muodostaa pienyhtyeitä ja kehittää siinä tarvittavia taitoja kuten stemmalaulua, ryhmän kuuntelua, ryhmässä toimimista, vastuun ottamista, tulkintaa
- ryhmä harjaantuu itsenäiseen työskentelyyn keskenään
- voidaan esiintyä lukion juhlissa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- yhteiset äänenavaukset ja äänenkäytön harjoitteet
- harjoittelutekniikkaan paneutuminen
- yhtye harjoittaa keskenään valitsemiaan kappaleita
- kappaleiden tekstin analyysi eli mikä on laulun sanoma
- opettaja avustaa tarvittaessa esim. sovittamisessa, stemmojen opettelussa, antaa tarvittavia neuvoja tilanteesta riippuen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritukseen vaaditaan aktiivinen osallistuminen tunneille. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Mahdollisuus pienemmille kokoonpanoille kehittyä stemmalaulussa, äänenkäytössä ja laulutyyliä. Voidaan perustaa useampia erillään toimivia ryhmiä, joita opettaja ohjaa rinnakkain.

Musiikkiteknologia, 2 op (MU10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tuntee musiikkiteknologian keskeisen laitteiston, termistön sekä yleiset peruseräatteen
- ymmärtää äänen tallentamiseen ja miksaamiseen liittyviä peruseräatteen
- hallitsee live-äänentoiston peruseräatteen
- hallitsee sävellys- ja nuotinnusohjelmistojen peruseräatteen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- live-äänentoiston ja studiotoininnan peruseräatteen (mm. kaapelit, liittimet, kytkennät, mikserin käyttäminen, mikrofonityypit, mikitystekniikat, efektilaitteen ja kaiuttimien toiminta)
- äänen tallentaminen, esim. oman instrumentin tallentaminen tai MIDI-koskettimiston käyttäminen
- äänitysprosessi, editointi, miksaaminen ja masterointi
- sävellysohjelman käyttäminen ja nuotinnusohjelman peruseräatteen hallitseminen
- vierailu äänitysstudioissa (opintokäynti)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Musiikkiteknologiaosaamisen myötä opiskelija oppii huolehtimaan ääni- ja musisointiympäristön turvallisuudesta ja kuulonhuollosta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Sävellys- ja äänitysprosesseissa opiskelija käyttää musiikillista keksintää osana luovaa prosessia.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritukseen vaaditaan aktiivinen osallistuminen tunneille ja annettujen tehtävien huolellinen tekeminen. Lisäksi opiskelija osallistuu yhdessä ryhmän kanssa koulun juhlatilaisuuden live-äänentoiston tekemiseen. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustuminen musiikkiteknologian maailmaan sisältäen äänentoiston, studiotyöskentelyn, äänittämisen ja musiikinteko-ohjelmien käyttämisen.

Aiempi teksti:

Musiikkiteknologia 1, 1 op (MU10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- *tuntee musiikkiteknologian keskeisen laitteiston, termistön sekä yleiset peruseriaatteen*
- *hallitsee live-äänentoiston perusteet*
- *tutustuu myös digitaaliseen äänentallennukseen*

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- *ääni ilmiönä, analoginen/digitaalinen ääni*
- *live-äänentoiston perusteet, äänilaitteet kuten kaapelit, liittimet, mikrofonityypit, efektilaitteet, signaalit; ohjelmistot*
- *äänien tallennuksen perusteet, esim. oman instrumentin tallentaminen*
- *vieraillaan äänitysstudioissa (opintokäynti)*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritukseen vaaditaan aktiivinen osallistuminen tunneille sekä annettujen harjoitusten tekeminen ja äänentoistokaluston rakentamisen näyttö. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelijat äänentoiston perusteisiin, musiikkiesitysten mikittämiseen, miksaamiseen sekä tutustuttaa äänen tallennuksen perusteisiin.

Musiikkiteknologia 2, 1 op (MU11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- *ymmärtää äänen tallentamiseen ja miksaamiseen liittyviä peruseriaatteita*
- *hallitsee studion peruslaitteiston käytön*

- tiedostaa julkisesti jaetun materiaalin tekijänoikeuksiin liittyvät säännöt

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- *studiotoiminta: kytkennät, laitteet, ohjelmistot*
- *äänitiedostot, äänikortit, MIDI*
- *mikit, mikittäminen, mikitystekniikat*
- *äänitysprosessi, editointi, miksaaminen, masterointi*
- *julkisesti jaettavien esitysten oikeudelliset näkökohdat, tekijänoikeudet*

Paikallinen lisäys

Laja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritukseen vaaditaan aktiivinen osallistuminen tunneille, annettujen harjoitusten tekeminen, sekä lopputyönä jonkin esityksen tallennus, miksaus ja masterointi. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvällisempi tutustuminen studiotyöskentelyyn, musiikkiesitysten tallentamiseen, miksauskeen ja esitysten julkaisemiseen netissä.

Abimusiikki, 1 op (MU12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- osallistuu yhteismusisointiin ja yhdessä laulamiseen
- osallistuu musiikkiesityksen valmistamiseen yhdessä ryhmän kanssa
- tutustuu kappaleiden sävellys- tai sanoitusprosessiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kehitetään ja harjoitellaan yhteismusisointitaitoja
- opitaan äänenkäyttöä ja laulamista sekä mikrofonin käyttämistä esitystilanteessa
- opitaan live-äänentoiston perusteet
- osallistutaan musiikin luovaan prosessiin

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

- Kurssilla soitettavan ohjelmiston avulla vahvistetaan musiikin merkitystä elämässä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kurssi opettaa opiskelijoita toimimaan vastuullisesti yhdessä ja yhteisen päämäärän hyväksi.

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritukseen vaaditaan aktiivinen osallistuminen tunneille. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssilla valmistetaan ohjelmistoa vuosittaiseen abijuhlaan. Kurssin suoritus voidaan hyväksyä myös osaksi osaaminen arjessa -kurssia (TOM14).

Aiempi teksti:

Tehdään biisi, 1 op (MU12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- *kokeilee ja löytää oman tapansa tehdä kappaleita ja musiikkia*
- *oppii rakentamaan kappaleen jossa on melodia, soinnut ja sanat*
- *mahdollisesti tekee sovituksen tietylle kokoonpanolle, laulustemmoja jne.*
- *toteuttaa kappaleen jollakin kokoonpanolla*

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- *musiikin peruselementit ja perusteoriaa kuten asteikot, sointuasteet, sointukierto*
- *kokeillaan erilaisia tapoja biisin tekemisen aloittamiseksi*
- *tutkitaan erilaisia rakenteita, melodioita ja harmonioita*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritukseen vaaditaan aktiivinen osallistuminen tunneille. Opintojakso arvioidaan suorituserkinnällä S.

7.17. Terveystieto (TE)

Terveys tieteissä, 2 op (TE5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

Opiskelija

- kykenee tarkastelemaan terveyttä ja sen ulottuvuuksia sekä terveyteen vaikuttavia tekijöitä luotettavasti
- osaa tutkimuksen avulla selittää terveyteen liittyviä asioita ja ilmiöitä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- terveyden ja siihen vaikuttavien tekijöiden tarkastelu monitieteisistä lähtökohdista terveystutkimuksen avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu säännölliseen tuntityöskentelyyn, kurssilla suoritettavaan terveystutkimukseen ja siitä kirjoitettavaan tutkimusraporttiin. Opintojakso arvioidaan suorituserkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso soveltuu tulevaisuuslinjan vapaavalintaiseksi opintojaksoksi.

Opintojakson sisältö korostaa terveyden moniulotteisuutta, ja opintojakson aikana toteutettava tutkimus havainnollistaa, miten terveyteen liittyviä seikkoja voidaan tarkastella luotettavasti. Tutkimusten sisältö voi liittyä esimerkiksi elintapojen ja terveyden välisiin yhteyksiin. Jokainen opiskelija suorittaa opintojakson aikana oman terveystutkimuksen.

Opintojakso suositellaan valittavaksi 2. tai 3. opiskeluvuonna. Opintojaksolle osallistuvalla tulee olla suoritettuna TE1-opintojakso.

Aiempi teksti:

Terveys tieteissä, 2 op (TE5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- *kykenee tarkastelemaan terveyttä ja sen ulottuvuuksia eri tieteenalojen näkökulmasta*
- *osaa yhdistää ja soveltaa muissa oppiaineissa oppimiaan tietoja ja taitoja terveystiedon sisältöalueisiin.*

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- *terveyden ja siihen vaikuttavien tekijöiden tarkastelu monitieteisistä lähtökohdista*
- *sisältö muodostetaan opintojaksokohtaisesti sen mukaan, minkä oppiaineiden yhteistyönä opintojakso kulloinkin toteutetaan*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Gloaali- ja kulttuuriosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi perustuu säännölliseen tuntityöskentelyyn ja kurssilla suoritettujen harjoitustehtävien palautuksiin. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso soveltuu tulevaisuuslinjan vapaavalintaiseksi opintojaksoksi. Opintojaksolla lähestytään terveyttä monitieteisestä näkökulmasta ja opintojakso toteutetaan useamman eri oppiaineen yhteistyönä. Opintojakson sisältö korostaa terveyden moniulotteisuutta ja opintojakson aikana tarkasteltavat asiat auttavat opiskelijaa ymmärtämään muun muassa terveyden ja sairauden tulkinnan historiaa, terveydenhuoltojärjestelmän kehitystä sekä terveyden mittaamiseen ja analysointiin vaikuttavia tekijöitä.

7.19. Temaattiset opinnot (TO)

Taiteiden teemakurssi, 2 op (TO5)

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Teema vaihtelee lukuvuosittain, esim. elokuvakurssi, kuva-sanapaja, biisipaja.

Aiempi teksti:

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Teema vaihtelee lukuvuosittain, esim.:
- elokuvakurssi
- jonkin kymmenluvun, kuten 1950-luvun kulttuuri, joka sisältää musiikin, kuvataiteen, poptaiteen, nuorisomuodin, kirjallisuuden ilmiöitä
- taiteen tyylikausia kuten barokki - klassismi- romantiikka; 1900-luvun ismit

Kulttuurivierailukurssi, 2 op (TO6)

Aiempi teksti:

Elävän kulttuurin tuntemus, 2 op (TO6)

Yhteisötoiminta, 1 op (TO13)

Aiempi teksti:

Yhteisötoiminta, 2 op (TO13)

7.21. Yhteiskuntaoppi (YH)

Yhteiskuntaopin kertaus, 2 op (YH5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija kehittää valmiuksiaan osoittaa osaamisensa yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksissa
- opiskelija ymmärtää kokonaisuutena yhteiskuntaopin valtakunnallisten opintojaksojen keskeiset sisällöt ja aihealueet
- opiskelija hallitsee laajoja kokonaisuuksia ja osaa soveltaa tietojaan kriittisesti ja monipuolisesti

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opiskelija tutustuu yhteiskuntaopin ylioppilaskokeen erilaisiin tehtävätyyppeihin ja aineistoihin
- opiskelija perehtyy hyvän vastauksen piirteisiin ja harjoittelee vastauksen suunnittelua ja kirjoittamista
- yhteiskuntaopin valtakunnallisten opintojaksojen keskeiset asiasisällöt kootaan ymmärrettäviksi kokonaisuuksiksi

Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S.